

Ilkka Ronkainen

Rock, rauha ja rakkaus I

Popmusiikin matka 1960-luvulla Cavern Clubilta Isle of Wightille

Rock, rauha ja rakkaus I

Ilkka Ronkainen

Rock, rauha ja rakkaus I

Popmusiikin matka 1960-luvulla Cavern Clubilta

Isle of Wightille

© 2024 Ilkka Ronkainen

Kustantaja: BoD · Books on Demand GmbH, Helsinki,
Suomi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-8404-4

Sisällysluettelo

Aluksi.....	17
Kultainen kuusikymmentäluku – musiikkihistorian tärkein vuosikymmen	19
”Kaikkien aikojen paras” -listat täyttyvät 1960-luvun artisteilla ja lauluilla.....	19
Kymmenen syytä, jotka tekevät 1960-luvusta musiikkihistorian tärkeimmän vuosikymmenen	24
1. Nuoruuden vallankumousta seurasi musiikin vallankumous	26
2. Beatles ja Rolling Stones omassa sarjassa	33
Miksi Beatles on maailman paras?	33
Ikuisesti nuoren Rolling Stonesin soitto jatkuu yhä	45
3. Folk-musiikin ja protestilaulujen nousu	60
Mikä teki Bob Dylanista alansa huipun?.....	60
Donovan -brittiläinen vastine Dylanille	62
Folklaulajat, joiden laulut ovat jääneet elämään.....	64
4. Yhteisöllisyys ja keskinäinen kilvoittelu	68
Beatlesin ja Bob Dylanin tiivis yhteistyö	68
Rolling Stonesit oppivat Muddy Watersilta ja Little Richardilta	70
Beatlesin ja Beach Boysin musiikillinen kilvoittelu	71
Psykedeelisen rockin yhteistyö.....	72
5. Motownin Records antoi mustalle musiikille mahdollisuuden	74
6. Nuorisomusiikin monipuolistuminen	79
7. Singleistä konseptialbumeihin	81
8. Kitaransoitto uusiin sfääreihin	83
9. Woodstock huipentaa 1960-luvun	93

10. Musiikkiteknologian ja musiikin kuuntelulaitteiden kehitys.....	95
LSD:n avulla musiikki uusiin ulottuvuuksiin	97
Miksi popmusiikin valta siirtyi 1960-luvun alussa Yhdysvalloista Britanniaan?	103
Cavern Club, Ealing Club ja Marquee Club näyttivät suuntaa	110
Rock and rollista poppiin ja edelleen rockiin	116
Miksi Lontoosta tuli nuorisomuodin keskus 1960-luvulla? ..	120
”British Invasion” levittää nuoruuden vallankumouksen maailmalle.....	124
Valta popmusiikissa siirtyi 1960-luvun lopulla takaisin Yhdysvaltoihin	130
Hippiliike loi uuden filosofian ja musiikin, joka vetosi nuoriin ympäri maailmaa.....	130
Motown Records vei amerikkalaisen mustan musiikin maailmanmarkkinoille.....	130
Maailman suurin media näytti, mihin se pystyy – Monkees valloittaa maailman	131
Yhdysvaltain kansalaisliikkeet ja niiden musiikki inspiroivat nuoria ympäri maailmaa	133
Woodstock näyttää, että valta popmusiikissa on Yhdysvalloissa	135
Suomi oli toista maata	136
Suomi oli köyhä ja syrjäinen maa, jonka talous kasvoi nopeasti ja vakaasti	136
Elinkeinorakenteen nopea muutos toi nuoria kaupunkeihin	137
Suomi kulki musiikkikulttuurissa omia teitään	140
Popnuoriso vähemmistönä.....	141
Suomen musiikkiteollisuus lapsen kengissä	143

Suomessa oli seksin vapaudessa edellä Britanniaa ja Yhdysvaltoja	149
Poliittinen laululiike protestoinnin johtajana Suomessa....	151
Reporadio radikalisoi Ylen	154
Popmusiikki Britanniassa, Yhdysvalloissa ja Suomessa vuosina 1964–69	161
Vuosi 1964 ”Betlemania”	161
Britannian popmusiikki vuonna 1964.....	162
Beatlemania huipussaan	162
Rolling Stonesin läpimurto.....	162
Kinksin ensimmäinen ykköshitti	163
Animalsin "House of Rising Sun" vuoden levy.....	164
Cilla Blackin "Anyone Who Had a Heart" listan kärkeen	165
Gerry and Pacemakersin nousu menestykseen	166
Manfred Mannin "Do Wah Diddy Diddy"	166
Searchers suosionsa huipulla	167
Elvis elää brittiläisten mielissä ja on edelleen koko 1960-luvun maailman paras laulaja Britanniassa	169
”Them” toi pohjoisirlantilaisen rockin parrasvaloihin..	171
Zombies nousee listoille	172
Hollies listoille coveralbumilla.....	173
Cliff Richard on suosituin brittiläinen mieslaulaja	174
Britannian TOP 10 -listat vuonna 1964	176
NME Awards -voittajat 1964	177
Yhdysvaltojen pop-musiikki vuonna 1964	179
Beatlesin Amerikan valloitus.....	179
Supremes nousee listojen kärkeen	179

Roy Orbisonin ura jatkuu "Oh, Pretty Woman" -hitillä	181
Temptationsin saa uran ensimmäiset hittinsä	182
Sam Cookin "A Change Is Gonna Come" ilmestyy.....	183
Folkmusiikin uudelleen syntyminen	185
Louis Armstrongin "Hello, Dolly!" suuri hitti.....	185
Yhdysvaltojen TOP 10 -listat vuonna 1964.....	186
Suomen pop-musiikki vuonna 1964.....	188
Rautalankamusiikki loi pohjan popmusiikille	188
Beatlesien Suomen valloitus ja beatlemanian synty	189
Renegades saapuu Suomeen ja julkaisee ”Cadillac” - singlen	190
Poliittinen laululiike alkaa.....	192
Tangomusiikin kukoistus ja Katri-Helenan läpimurto ..	192
Eero ja Jussi & Boys perustetaan.....	193
Suomen TOP 20 singlelista ja TOP 10 albumilista 1964 ..	193
Vuosi 1965 ”Rolling Stonesin läpimurto”	195
Britannian pop-musiikki vuonna 1965	196
Beatles johtamaan popmusiikin uudistamista	196
Rolling Stonesin nousu listojen kärkeen	197
Kitaravirtuoosien Yardbirds.....	197
Folk-rockin suosion nousu	199
Ensimmäinen popfestivaali Britanniassa	200
"The Sound of Music" -albumi listoilla kahdeksan vuotta	201
Ken Dodd singlelistan ykkösenä	201
Dusty Springfield maailman paras naislaulaja	203
Britannian TOP10 -listat vuonna 1965.....	205
NME Awards -voittajat 1965	206

Yhdysvaltojen pop-musiikki vuonna 1965	207
Folk-rock liikkeen suosio kasvaa – Byrds nousee listoille	207
Sam the Sham and the Pharaohs -"Wooly Bully" singlelistan ykkösenä	209
Psykedelian alkuvaiheet	210
Four Tops nousee listaykköseksi	210
Sonnyn & Cherin "I Got You Babe"	212
Righteous Brothers listoille voimakkaalla ja tunteikkaalla balladilla	213
Barbra Streisand albumilistalle.....	214
Yhdysvaltojen TOP 10 listat vuonna 1965	215
Suomen pop-musiikki vuonna 1965	217
Tangoparodiat otetaan tosissaan	217
Folk rantautuu Suomeen.....	217
Irwin Goodman ja Vexi Salmi loivat suomalaisen folkmusiikin.....	218
Rolling Stonesin ensivierailu Suomessa	219
Jormas perustetaan	220
Topmostin toinen perustaminen.....	221
Ensimmäinen kitaraorkesterin LP julkaistaan	221
Suomen TOP 20 -singlelista	221
Vuosi 1966 ”My Generation”.....	223
Britannian pop-musiikki vuonna 1966	224
Whon ”My Generation” ilmestyy	224
Beatlesin vaikutusvalta kasvaa	225
Rolling Stonesin ensimmäinen Jagger-Richards-albumi	226
Creamin perustaminen.....	226

Troggs tuo seksiä kehiin.....	228
Spencer Groupin paras brittiläinen rhythm and blues - yhtye vuonna 1966.....	228
Britannian TOP 10 -listat vuonna 1966.....	229
NME Awards -voittajat vuonna 1966.....	230
Yhdysvaltojen pop-musiikki vuonna 1966.....	232
Beach Boysin ”Pet Sounds” -albumin ja ”Good Vibrations” -singlen julkaisu	232
Beatlesin ”Revolver” -albumi ja yhtyeen viimeinen keikka	234
Psykedelian synty San Franciscossa	235
Meksikolaisia mariachi- ja latinorytmeillä suursuosioon	235
Mamas ja Papas kutsuvat Kaliforniaan.....	236
Isä ja tytär Sinatra listoille samana vuonna	237
Ray Charles palaa listoille ”Crying Time” ja ”Let's Go Get Stoned” kappaleilla	238
”The Sounds of Silence” nostaa Simon & Garfunkel -duon menestykseen.....	240
Yhdysvaltojen TOP 10 listat vuonna 1966.....	242
Suomen pop-musiikki vuonna 1966.....	243
Love Records perustetaan	243
Pori Jazz aloittaa	244
Stump -lehti kokosi ympärilleen rockuskovaiset.....	246
Danny Show -kiertueet muuttivat suomalaisen esiintymiskulttuurin	247
”Häävalssi”, oli vastaisku pitkätkkamusiikille	248
Hämeenlinnan ”mafia” synnyttää irwinismin	248
Topmost pääsee levyttämään ja saavuttaa suosion Ruotsissa.....	249

Ensimmäiset LP-listat julkistetaan.....	250
Suomen listat.....	250
Suomen TOP 20 singlelista.....	250
Suomen LP-lista 1966	251
Stumpin karvapäälista 1966.....	251
Vuosi 1967 ”Summer of Love”	253
Britannian pop-musiikki vuonna 1967	254
Summer of Love ja hippikulttuuri.....	254
Beatlesin ”Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band” - albumin julkaisu.....	254
Psykedelian huippuvuosi – Pink Floyd aloittaa.....	255
Jimi Hendrix Experience tulee musiikkimarkkinoille...	256
”A Whiter Shade of Pale” valloittaa mystisyydellään...	257
Sinfoninen ”Nights in White Satin”	258
Engelbert Humperdinck singlelistan ykkösenä ja kakkosena	259
Paras uusi yhtye ”Bee Gees”	259
Radio Carolinen ja merirosvoradioiden loppu.....	261
Britannian TOP 10 -listat vuonna 1967	261
NME Awards -voittajat 1967	262
Yhdysvaltojen pop-musiikki vuonna 1967	263
Hippiliike luo uutta musiikkia ja siirtää musiikin vallan takaisin Amerikkaan.....	263
Scott McKenzie kutsui hippikansan San Franciscoon ..	265
”Light My Fire” sytyttää Doorsin tuleen.....	266
”The Velvet Underground & Nico” -albumi ilmestyy ja aloittaa punkin	268
Monterey Pop Festival	269

Monkees oli vastaisku hippiliikkeelle	270
"Box Tops" nousee listaykköseksi	272
"Respect" tekee Aretha Franklinistä soulin kuningattaren	272
Yhdysvaltojen TOP 10 listat vuonna 1967	274
Suomen pop-musiikki vuonna 1967	276
Huippuyhtyeiden vierailusuma Helsingissä	276
Blues Section uudistaa suomalaista rockia.....	278
Porin kitarafestivaali - ensimmäinen rockfestivaali.....	279
Underground alkaa Suomessa.....	280
"Iltatuulen viestistä" uusi popnuorison painajainen	281
Monkees valloittaa Suomen markkinat.....	282
Suomen listat 1967	282
Suomen TOP 20 singlelista	282
Suomen LP-lista 1967	283
Stumpin karvapäälista 1967	283
Vuosi 1968 "Hullu vuosi"	285
Britannian pop-musiikki vuonna 1968	286
Popmusiikki murroksessa	286
Beatles vielä voimissaan	286
Apple Recordsin perustetaan	287
Led Zeppelinin perustaminen	287
Fleetwood Mac nousee listoille	288
Lulu maailman parhaaksi naislaulajaksi	289
Mary Hopkin nousi menestykseen Paul McCartneyn tuella	290
Britannian TOP 10 -listat vuonna 1968	291
NME Awards -voittajat 1968	292

Yhdysvaltojen pop-musiikki vuonna 1968	293
Beatlesilta taas merkittävä albumi	293
Jimi Hendrix voimissaan	293
Cream hajoaa suosionsa huipulla.....	293
James Brownin kappale "Say It Loud – I'm Black and I'm Proud" ilmestyy	294
Marvin Gayen ura alkaa hitillä "I Heard It Through the Grapevine"	296
Otis Redding kuolee lento-onnettomuudessa	298
Yhdysvaltojen TOP10 listat vuonna 1968.....	300
Suomen pop-musiikki vuonna 1968.....	302
Kaustisen kansanmusiikkijuhlat	302
Tom Jones valloittaa suomalaisten sydämet.....	303
”Syksyn Sävel” -laulukilpailu alkaa Mainostelevisiossa	303
Tapani Kansa tekee läpimurron	304
Kirka valtaa karvapäälistan	305
Ulkomaiset ja kotimaiset yhtyeet loistavat poissaolollaan Suomen TOP 20 -listalla.....	305
Creamin ”Disraeli Gears” ja ”Wheels of Fire” LP-listoille	306
Suomen listat.....	306
Suomen TOP 20 singlelista.....	306
Suomen LP-lista 1968	307
Stumpin karvapäälista 1968.....	307
Vuosi 1969 ”Woodstock”	309
Britannian pop-musiikki vuonna 1969	310
Beatlesin viimeinen albumi ja viimeinen live-esitys	310
Psykedeelinen rock kehittyi ja glamrock syntyy	311

Suuret popfestivaalit alkavat	312
Led Zeppelinin nousu.....	312
Progressiivisen rockin kehitys, King Crimsonin debyytti	313
Purukumipopilla listaykköseksi	314
Britannian TOP 10 -listat vuonna 1969	314
NME Awards -voittajat 1969	315
Yhdysvaltojen pop-musiikki vuonna 1969	317
Woodstockin musiikkifestivaali.....	317
Altamontin ilmaiskonsertti oli katastrofi.....	317
Elvis Presleyn paluu.....	318
Hair-musikaali – vallankumouksellista teatteria.....	319
Creedence Clearwater Revival (CCR) – paluu perusrockiin	321
Crosby, Stills & Nash listoille	322
Santana tuo latinorytmejä rockiin	324
Michael Jacksonin ura alkaa Jackson 5:ssä	325
Yhdysvaltojen TOP 10 listat vuonna 1969	327
Suomen pop-musiikki vuonna 1969.....	329
LP-levyjä myydään ensimmäisen kerran enemmän kuin singlejä – ensimmäinen suomalainen LIVE-Lp	329
Ernos suosionsa huipulla	330
Psykedeelinen ja progressiivinen rock rantautuvat Suomeen	330
Suomen listat.....	331
Suomen TOP 20 singlelista	331
Suomen LP-lista 1969	332
Stumpin karvapäalista 1969	332

Suomen suosituin yhtye 1960-luvulla	334
10. sija ”Soulset”	334
9. sija ”First”	335
8. sija ”Islanders”	337
7. sija ”Roosters”	338
6. sija ”Blues Section”	340
5.sija ”New Joys”	342
4. sija ”Ernos”	344
3. sija ”Boys”	346
2. sija ”Jormas”	348
1. sija ”Topmost”	350
Vuosi 1970 ”Isle of Wight”	352
Britannian pop-musiikki vuonna 1970	353
Beatlesin viimeinen albumi: Let It Be	353
Beatlesin hajoaminen	353
Led Zeppelinin nousu.....	354
Black Sabbathin vaikutus kasvaa.....	355
Progressiivisen rockin kukoistus - Pink Floydin menestys	356
Legendaarinen Isle of Wightin popfestivaali	357
Mitä jäi käteen 1960-luvusta?	369
Vaikutukset 2020-luvun musiikkiin	369
1. Musiikillinen monimuotoisuus ja genrejen sulautuminen.....	369
2. Sanoitusten merkitys ja poliittisuus	369
3. Live-esiintymisten ja festivaalien merkitys	370
4. Teknologian ja äänitstekniikan merkitys musiikin kehittämisessä	370

5. Indie- ja teeseitse-kulttuuri	370
6. Retrovaikutteet ja nostalgia	371
7. Musiikin ja yhteiskunnallisen muutoksen välinen yhteys	371
Vaikutukset yhteiskunnalliseen kehitykseen 2020-luvulla	373
1. Nuorison vaikutusvalta.....	373
2. Sosiaalinen ja poliittinen aktivismi	373
3. Kulttuurinen monimuotoisuus ja hyväksyntä	373
4. Itseilmaisu ja identiteetti.....	374
5. Taiteen ja kulttuurin rooli muutoksen ajurina.....	374
6. Teknologian ja viestinnän vallankumous	374
Lopuksi	378
Lähdeluettelo:.....	380

Tämä kirja on kunnianosoitus 1960-luvun rockmusiikille, joka muutti kirjoittajan elämän, samoin kuin se teki miljoonille nuorille ympäri maailmaa. Miksi näin kävi? Mitä 1960-luvun rockmusiikissa oli sellaista, että se sykehdyttiä yhä kuuden vuosikymmenen jälkeen. Kirja on ensimmäinen suomenkielinen teos, jossa käydään läpi popmusiikin kehitys 1960-luvulla Britanniassa ja Yhdysvalloissa.

Rolling Stone -lehden "kaikkien aikojen paras" -listauksissa 1960-lukua pidetään maailman kaikkien aikojen parhaana musiikkivuosisikymmenenä. Miksi näin on? Kirjassa esitetään 10 syytä tähän. Tämän jälkeen analysoidaan, miksi Britanniasta tuli nuoruuden ja musiikin vallankumouksen keskus ja miten USA nappasi vallan takaisin itselleen. Entä mikä oli Suomen rooli tässä myllerryksessä?

Tämän jälkeen käydään läpi nuorisomusiikin kehitys vuosittain vuosina 1964-1969 Britanniassa, Yhdysvalloissa ja Suomessa. Vuosittaisessa tarkastelussa kerrotaan ensin eri maiden keskeiset tapahtumat ko. vuonna ja sen jälkeen esitetään vuositasen TOP 10 -singlelista ja albumilista. Suomesta TOP 20 singlelista ja vuodesta 1966 alkaen TOP 10 -albumilista. Tässä yhteydessä esitellään yli 100 suosituinta yhtyettä ja laulajaa.

Suomessa ilmestyi vuosina 1966-70 Stump-lehti, joka oli rockin harrastajille tärkeä tietokanava ja siinä ollutta lukijoiden äänestämää suomalaisten orkestereiden "karvapäälistaa" seurattiin suurella mielenkiinnolla. Kirjan tekijä kävi läpi vuosien 1966-69 Stump-lehdet ja kokosi niistä "Suomen suosituin yhtye 1960-luvulla" -TOP 10 listan.

Kirjan lopussa on arvio, mitä 2020-luvun näkökulmasta jäi käteen 1960-luvusta, millaisia vaikutuksia sillä on nykymusiikkiin ja yhteiskunnalliseen kehitykseen. Kirjassa on 380 sivua ja 95 valokuvaa.